

Nr 164.

Av herr **Möller m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande dyrtidstillägg till befattningshavare i statens tjänst.

I årets statsverksproposition förslår regeringen, att dyrtidstillägg till befattningshavare i statens tjänst skall utgå enligt ett för hela budgetåret beräknat, fast indextal av 158. Detta innebär dels en sänkning av det vid föregående års riksdag fastställda lägsta indextal, enligt vilket dyrtidstillägg må beräknas, dels ock, att, därest dyrtidsindex stiger, en häremot enligt hitills gällande regler svarande höjning av dyrtidstillägget icke skall äga rum.

Detta regeringens förslag måste givetvis av statens befattningshavare mottagas med bekymmer icke minst ur synpunkten av att vid nuvarande osäkra ekonomiska förhållanden och då under nästförflutna års sista kvartal guldmyntfoten måst upphävas, en prisstegring kan komma att inträffa, som innebär att berörda befattningshavares löneställning blir än ytterligare försvagad.

Som bekant ha lönerna för statens befattningshavare under de efter år 1923 närmast följande åren rent automatiskt sänkts med betydande belopp genom levnadskostnadsindexets fall. Även under de allra sista åren har en tendens till indexsiffrans sänkning visat sig föreligga. Dessa nedsättningar kunna visserligen rent *teoretiskt* sett i allmänhet icke betraktas som en minskning av reallönen. Tager man emellertid hänsyn till det faktiskt existerande förhållandet, att prisutvecklingen från ett kvartal till ett annat å en viss ort kan vara helt annorlunda än den genomsnittliga prisutvecklingen för hela landet, vilken ligger till grund för indextalets bestämmande, ävensom till den kända omständigheten, att det tillämpade systemet aldrig givit full kompensation åt statens befattningshavare för den inträdda dyrtiden, kan man förstå, att dessa anse sig kunna betrakta den automatiska minskningen av lönerna, som skett på grund av levnadskostnadsindexets nedgång, som löneminskningar, vilka inneburit verkliga försämringar i löneläget. Nyssberörda förhållanden, som bl. a. styrkes av socialstyrelsens utredningar, ha också verkat i den riktningen, att man i ett flertal fall och på åtskilliga orter i landet kunnat konstatera, att särskilt de lägre befattningshavarna i statens tjänst deklarerats till en lägre levnadsstandard än motsvarande löntagare på

andra håll. Då frågan om statens befattningshavares dyrtidstillägg under föregående år var föremål för behandling i riksdagen, ha dessa ostridiga förhållanden genom ett flertal exempel också kunnat påvisas. Ett erkännande av här åberopade faktum har också på sätt och vis givits genom det förslag, som framförts av 1928 års lönekommitté, vilken ansett, att man vid beräkning av de nya lönerna för de s. k. reglerade verken bör utgå från ett dyrtidstillägg av 17 procent, ehuru vid den tidpunkten enligt gällande indextal tillägget utgick med 15 procent. Dyrtidstillägget utgår för närvarande med endast 12 procent, vilket vi påyrka böra bibehållas även då indextalet understiger 160.

Då föregående års riksdag beslutade att de förut gällande grunderna för dyrtidstilläggens beräkning fortfarande skulle gälla dock med den ändring att om levnadskostnadsindex under budgetåret 1931—1932 nedginge under siffran 160, dyrtidstillägget likväl skulle beräknas efter detta tal, torde den åsikten därvid gjort sig gällande, att dyrtidstillägget till statens befattningshavare, synnerligast i de lägre lönegraderna, är så lågt tilltaget att någon ytterligare sänkning av detsamma icke borde äga rum.

Då av vad som anförts sålunda framgår, att det bekymmersamma ekonomiska läget för statens befattningshavare allt fortfarande råder, och motiverar ett bibehållande av det vid 1931 års riksdag fattade beslutet beträffande dyrtidstillägg åt dessa befattningshavare, och då vidare det levnadskostnadsindex, varefter ifrågavarande tillägg beräknas, icke undergått några sådana väsentliga förändringar, som kunna åberopas för en sänkning av nyssberörda tillägg, finna vi regeringens förslag om en dylik sänkning icke vara påkallad.

Under hänvisning till vad vi här anført, tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts förslag till dyrtidstillägg till befattningshavare i statens tjänst besluta, att nämnda dyrtidstillägg skall för budgetåret 1932/1933 utgå efter samma grunder som gälla för budgetåret 1931/1932.

Stockholm den 22 januari 1932.

Gustav Möller.

Olof Olsson.

A. J. Bårg.

C. E. Svensson.

Edv. Björnsson.